

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6Tos/120/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122010203
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Pavol Macháč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2122010203.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z jeho predsedu Mgr. Pavla Macháča a sudcov JUDr. Kataríny Batisovej a JUDr. Dušana Szabó, v trestnej veci odsúdeného F. X., nar. XX. P. XXXX v W., trvalé bydlisko C. XX/XX, W., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava z 30. marca 2022, č. k. 5PP/19/2022-41, na neverejnom zasadnutí konanom 30. júna 2022 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného

F. X. z a m i e t a.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trnava (ďalej len okresný súd) uznesením z 30. marca 2022, č. k. 5PP/19/2022-41, podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona (ďalej len Tr. zák.) zamietol návrh odsúdeného F. X. (ďalej len odsúdeného) o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Brezno z 25. mája 2015, sp. zn. 1T/60/2015 v spojení s uznesením Okresného súdu Brezno z 18. septembra 2019, sp. zn. 1T/60/2015, v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. novembra 2019, sp. zn. 4Tos/125/2019.

2. Zamietnutie žiadosti okresný súd odôvodnil tým, že odsúdený síce splnil formálnu podmienku, teda vykonal potrebnú časť z výmery uloženého trestu a tiež splnil prvú materiálnu podmienku, že svojim správaním preukázal polepšenie vo výkone trestu, no nespĺnil druhú materiálnu podmienku, keď od neho nemožno očakávať, že by na slobode viedol riadny život. Tento záver okresný súd odôvodnil s ohľadom na resocializačnú prognózu odsúdeného, keďže je u neho vysoká miera pravdepodobnosti ďalšej recidívy. Doposiaľ má evidované 2 záznamy v registri trestov. Z obsahu registra trestov vyplýva, že odsúdenému bol za závažné konanie uložený trest odňatia slobody vo výške 3 roky s podmiennečným odkladom s probačným dohľadom so skúšobnou dobou v trvaní 4 roky. Okresný súd tu poukázal na skutočnosť, že napriek hrozbe vysokého trestu odňatia slobody spáchal odsúdený v skúšobnej dobe podmiennečného odkladu ďalší trestný čin, za ktorý mu bol rozsudkom Okresného súdu Brezno z 12. novembra 2018, sp. zn. 3T/109/2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica z 15. januára 2019 uložený trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov nepodmiennečne v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Nakoľko sa odsúdený v skúšobnej dobe podmiennečného odkladu dopustil úmyselnej trestnej činnosti, Okresný súd Brezno uznesením z 18. septembra 2019, sp. zn. 1T/60/2015, ho neosvedčil v skúšobnej dobe a nariadil mu výkon trestu odňatia slobody vo výmere 3 roky. Hoci tak bolo odsúdenému umožnené viesť v skúšobnej dobe podmiennečného odkladu riadny život, odsúdený napriek hrozbe vysokého trestu odňatia slobody takýto život nevedol a dopustil sa ďalšieho násilného trestného činu opätovne na svojich rodičoch. Z hľadiska individuálnej a generálnej prevencie mal okresný súd za to, že náprava páchatel'a a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmiennečným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov.

3. Po vyhlásení uznesenia na verejnom zasadnutí sa prokurátor vzdal práva na podanie sťažnosti, no odsúdený voči uzneseniu zahlásil sťažnosť.

4. Odsúdený zahlásenú sťažnosť odôvodnil vlastnoručným písomným podaním doručeným okresnému súdu 19. mája 2022.

5. V sťažnosti namietal záver okresného súdu, že nespĺnil druhú materiálnu podmienku, ktorá predpokladá, že bude viesť na slobode riadny život. Poukázal na skutočnosť, že po prepustení z väzby na slobodu uznesením Okresného súdu Brezno z 12. novembra 2018, č. k. 3T/109/2018-55, v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 4. decembra 2018, sp. zn. 5Tos/124/2018, viedol riadny život, nedopustil sa trestnej činnosti. Našiel si prácu v rámci rozvozu jedál v pizzerii v Brezne, ktorú zanechal len preto, že mu bolo nariadené ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou. Po absolvovaní liečenia mu bolo nariadené vykonať podmiennečne odložený výkon trestu odňatia slobody. Do výkonu trestu nastúpil 22. januára 2020. Na základe uvedeného zastáva názor, že už pobyt vo väzbe viedol k jeho náprave, nevynímajúc v súčasnosti vykonávaný trest odňatia slobody. Neexistuje u neho žiadne riziko recidívy. Už po prvej skúsenosti s trestom odňatia slobody si uvedomil závažnosť jeho konania a prehodnotil celý jeho doterajší život. Túto skutočnosť preukazuje aj list jeho rodičov, kde potvrdili u neho pozitívnu zmenu v správaní. V čase keď porušil uloženú podmienku bol ešte mladý a nevyzretý. Neuvedomoval si, začo je vlastne odsúdený a čo sa v prípade porušenia podmienky stane. Poukázal na hodnotenie riaditeľa ÚVTOS, že riziko recidívy sa javí ako menej priaznivé. Tento záver podľa neho nekorešponduje so záverom okresného súdu, ktorý uviedol, že vzhľadom na resocializačnú prognózu je u neho vysoká miera pravdepodobnosti ďalšej recidívy. Vo veci Okresného súdu Brezno sp. zn. 3T/109/2018 v spojení s vecou Krajského súdu v Banskej Bystrici pod sp. zn. 3To/173/2018 bol na jeho osobu vypracovaný znalecký posudok znalcom z psychológie Mgr. Emilom Bullom, kde deklaroval, že vzhľadom k jeho veku a jeho bezproblémovému správaniu mimo rodinného života môže byť prognóza vývoja jeho osobnosti vo vzťahu k protiprávnemu konaniu zatiaľ priaznivá. Záležať bude od dĺžky a formy prípadného trestu. Ochranné spoločenské opatrenia by mali viesť hlavne k vytvoreniu dlhodobých pracovných návykov. Tomuto posudku tak nezodpovedá záver hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, ku ktorému dospel na základe neznámych zistení. V tom istom konaní bol na neho vypracovaný znalecký posudok aj znalcom MUDr. Jánom Konôpkom, ktorý skonštatoval, že u neho chýba duševná choroba alebo porucha a nie je pre spoločnosť nebezpečný. Nenavrhol žiadne liečebné ochranné opatrenia.

6. V ďalšej časti sťažnosti odsúdený poukázal na to, že počas výkonu trestu sa angažoval v ďalšom vzdelávaní vo forme trojročného učebného odboru stolár ukončeného výučným listom. Školu má, po prepustení si plánuje ju dokončiť, nakoľko má len stredné všeobecné vzdelanie ukončené maturitnou skúškou, teda z dôvodu lepšieho uplatnenia na trhu práce. Počas výkonu trestu na vlastnú žiadosť sa nechal zamestnať, aby finančne z časti odbremenil svojich rodičov, ktorých to už stálo nemalé peniaze. Doložil súdu prísľub zamestnania v prípade prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody v spoločnosti AgroFarm Imrecze s.r.o. so sídlom v Lenartovciach, aby si zarábal na živobytie, bol sebestačný a úspešne sa zaradil späť do civilného života. Poukázal na prípady z praxe, kedy odsúdení, ktorí si vykonávali trest po neosvedčení sa v skúšobnej dobe podmiennečne odsúdenia boli podmiennečne prepustení. Hoci je každý prípad individuálny, tak nie je na mieste vytvárať záver, že v prípade jeho podmiennečného prepustenia by sa opätovne dopustil trestnej činnosti len na tom základe, že sa jej dopustil aj v skúšobnej dobe. Je to len hypotéza, ktorá nie je ničím dôveryhodne predikovateľná. Nerozumie ani tomu, že prečo po výkone trestu, t. j. 22. januára 2023 bude automaticky účel trestu spočívajúci v ochrane spoločnosti naplnený. Alebo bude potom irelevantný, pýta sa odsúdený. Zdôraznil, že vo výkone trestu odňatia slobody je po prvýkrát a vie, že aj posledný, že podmiennečne prepustený nikdy nebol.

7. S poukazom na vyššie uvedené žiadal Krajský súd v Trnave, aby zväžil jeho argumenty a dal mu šancu začať nový život. Okresný súd pri posudzovaní jeho žiadosti len mechanicky postupoval a nezohľadnil celý jeho vec komplexne. Navrhol preto, aby Krajský súd v Trnave zrušil napadnuté uznesenie a vyhovel jeho žiadosti o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

8. Prokurátor sa k písomne odôvodnenej sťažnosti odsúdeného nevyjadril.

9. Okresný súd predložil spisový materiál Krajskému súdu v Trnave (ďalej len krajský súd) na rozhodnutie o sťažnosti odsúdeného 3. júna 2022.

10. Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku (Tr. por.), pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por., nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por., ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie

a) rozhodne vo veci sám, alebo

b) uloží orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol, s výnimkou rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe podľa § 72 ods. 1 písm. a), d) a f), rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe, ak súd prvého stupňa rozhodol o väzbe po podaní obžaloby alebo návrhu na schválenie dohody o vine a treste podľa § 76 ods. 3 alebo 4, rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o pokračovaní v ochrannom liečení, prepustení z ochranného liečenia alebo ukončení ochranného liečenia, ak predseda senátu rozhodoval pred ukončením výkonu trestu podľa § 446a ods. 3 alebo 4 a rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o návrhu na umiestnenie odsúdeného v detenčnom ústave podľa § 462.

11. Krajský súd ako nadriadený orgán, na základe riadne a včas podanej sťažnosti na to oprávnenou osobou, podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému podal odsúdený sťažnosť, ako aj konanie tomuto výroku predchádzajúce a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

12. Pokiaľ ide o konanie, ktoré napadnutému výroku predchádzalo, odsúdený mu žiadne pochybenia nevytýkal a krajský súd vlastným prieskumom žiadne chyby nezistil. Okresný súd vykonal všetky potrebné dôkazy pre objektívne a zákonné rozhodnutie, pričom dodržal všetky ust. Trestného poriadku viažuce sa k priebehu verejného zasadnutia. Vyhlásené rozhodnutie následne v zákonom stanovenej lehote vypracoval a doručil stranám trestného konania do vlastných rúk, o čom svedčia doručky založené v spise.

13. Pokiaľ ide o splnenie formálnej podmienky na podmiennečné prepustenie, okresný súd správne skonštatoval, že odsúdený už vykonal potrebnú časť z výmery uloženého trestu, keď 22. januára 2022 vykonal dve tretiny z aktuálne vykonávaného trestu, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Brezno z 25. mája 2015, sp. zn. 1T/60/2015 v spojení s uznesením Okresného súdu Brezno z 18. septembra 2019, sp. zn. 1T/60/2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. novembra 2019, sp. zn. 4Tos/125/2019.

14. Pokiaľ ide o splnenie prvej z dvoch materiálnych podmienok predpokladaných v ust. § 66 ods. 1 Tr. zák., aj tu okresný súd správne skonštatoval, že odsúdený túto podmienku splnil. Aj podľa názoru krajského súdu odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, čo je zjavné z jeho hodnotenia vypracovaného ústavom, na ktoré poukázal okresný súd a jeho obsah podrobne rozviedol v odôvodnení napadnutého uznesenia.

15. Avšak na to, aby mohol byť odsúdený podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody musí v zmysle ust. § 66 ods. 1 Tr. zák. spĺňať aj druhú materiálnu podmienku a síce, že je od neho možné očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. A pokiaľ ide o túto druhú materiálnu podmienku, tu sa krajský súd plne stotožnil s názorom okresného súdu, že nemožno dôvodne očakávať od tohto odsúdeného, ktorý bol doposiaľ 2-krát súdne trestaný, že v budúcnosti povedie riadny život. V tomto smere poukazuje krajský súd na správne a vyčerpávajúce odôvodnenie napadnutého uznesenia, ktoré si v celom rozsahu osvojuje. Súčasne krajský súd pripomína, že v konaní o sťažnosti, ktoré je dvoj-inštančné platí, že rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria vzájomnú jednotu, z ktorého dôvodu je nadbytočné vecne správne argumenty súdu prvého stupňa opakovať v druhostupňovom rozhodnutí.

16. K uvedenému krajský súd dodáva, že posúdenie otázky novej recidívy je vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, no pri skúmaní tejto miery sa vychádza z objektívnych kritérií, medzi ktoré patrí predchádzajúci spôsob života odsúdeného a jeho sklony k páchaniu trestnej činnosti.

17. Pokiaľ ide o predchádzajúci spôsob života, odsúdený pred spáchaním skutku nevedel riadny život, požíval drogy, bol dlhodobo nezamestnaný a mal finančné problémy. Pokiaľ ide o jeho sklony k páchaniu trestnej činnosti, z registra trestov odsúdeného vyplýva, že sa trestnej činnosti dopustil počas plynutia skúšobnej doby podmiennečného odkladu, za ktorú mu bol rozsudkom Okresného súdu Brezno z 12. novembra 2018, sp. zn. 3T/109/2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica z 15. januára 2019 uložený trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov nepodmiennečne v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Tu dáva krajský súd do pozornosti odsúdeného hlavne charakter trestnej činnosti, pre ktorú vykonáva trest odňatia slobody a pripomína mu, že napriek tomu, že mu bola daná šanca ukázať, že bude viesť riadny život dopustil sa voči svojim blízkym, konkrétne rodičom, opakovane trestnej činnosti, a to dokonca počas plynutia skúšobnej doby podmiennečného odsúdenia. Aj z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS vyplývalo, že jeho resocializačná prognóza je podľa hodnotenia rizika recidívy trestnej činnosti menej priaznivá, ktorá bola vyvodená zo spáchanej trestnej činnosti odsúdeným - hlavne z jej charakteru.

18. Vychádzajúc z uvedeného môže byť podľa názoru krajského súdu náprava odsúdeného zaručená len úplným výkonom nepodmienečného trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený. Inak povedané, celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je v súčasnosti možné len počas výkonu nariadeného trestu odňatia slobody, pričom podmiennečným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je účinná ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov.

19. Tu sa žiada doplniť, že ani osoba, ktorá je vo výkone trestu odňatia slobody po prvý krát ako odsúdený, nemá automaticky nárok na to, aby bola podmiennečne prepustená. Aj u takejto osoby je potrebné striktné individuálne preskúmať splnenie všetkých zákonom predpokladaných podmienok a pokiaľ sa dospeje k záveru, že riziko recidívy je u takejto osoby príliš vysoké, nemôže byť pre absenciu druhej materiálnej podmienky podmiennečne prepustená.

20. K ďalším sťažnostným námietkam odsúdeného týkajúcich sa vypracovaných znaleckých posudkov na jeho osobu, krajský súd uvádza, že žiadne znalecké posudky neboli na verejnom zasadnutí ako dôkaz vykonané, keďže to žiadna zo strán nenavrhol. Navyše odsúdeným spomínané znalecké posudky neboli vyhotovené za účelom posúdenia jeho žiadosti o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ale za iným účelom a v pôvodnom konaní, takže pre aktuálne konanie nemajú relevanciu.

21. Pokiaľ odsúdený vo vyjadrení akcentoval skutočnosti, že má po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody zabezpečené bývanie, že má prisľúbené zamestnania v spoločnosti AgroFarm Imrecze s.r.o. so sídlom v Lenartovciach a teda aj príjem, tieto tvrdenia nie sú podľa názoru krajského súdu dostatočne spôsobilé rozptýliť obavu z toho, že by v prípade podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody na slobodu pokračoval v trestnej činnosti.

22. K zvyšným sťažnostným námietkam odsúdeného krajský súd súhrnne dodáva, že v tomto konaní nehodnotí iné prípady recidivistov, ktorý po prepustení z výkonu trestu na slobodu viedli riadny život. Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Tu treba zdôrazniť, že na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neexistuje „právny nárok“. Zákonné podmienky na podmiennečné prepustenie sa u každého z odsúdených skúmajú striktné individuálne. Podmiennečné prepustenie je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Ani vykonaním trestu odňatia slobody samozrejme automaticky nepominie obava, že sa dopustí ďalšej trestnej činnosti, avšak účel trestu v podobe ochrany spoločnosti bude lepšie zabezpečený, pokiaľ si odsúdený vykoná celý trest, nakoľko existuje predpoklad, že vykonaním celého trestu bude ponaučenie pre odsúdeného a jeho rešpektovanie právnych predpisov lepšie zabezpečené, a tým aj účel trestu bude v čo najväčšej miere naplnený.

23. Pretože krajský súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zrušenie resp. zmenu napadnutého uznesenia, sťažnosť odsúdeného postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.